Näin tehdään kirja meidän omasta kodista

Ryhdytään toimeen!

Tervetuloa tekemään Meidän koti –kirjaa. Kirja koostuu eri huoneisiin tutustumisesta ja yhdessä tekemisestä. Voitte edetä omassa tahdissanne, tehdä omia lisäyksiä, ja jättää tekemättä sellaiset puuhat, jotka eivät juuri nyt kutsu.

Tämä on teidän yhteinen juttunne ja lopputulokset näyttävät hyvin monenlaisilta, osittain samanlaisilta, samalla tavoin kuin perheet ja koditkin. Tekemiseen tarvitsette vain yhteistä aikaa, kaikki materiaali kirjaan löytyy kotoa jo valmiiksi. Kirjan voi tehdä vaikka yhden kotoilupäivän projektina tai tehdä aukeaman silloin tällöin. Kirja tehdään yhdessä perheen kanssa materiaalien etsinnästä aina viimeiseen pisteeseen saakka.

MATERIAALIT

Mistä Meidän koti -kirja tehdään?

Lähtekää etsimään materiaaleja kotoa. Tarvitsette kirjaan **yhdeksän** lehteä. Yksi lehdistä on takakansi, jonka on tärkeää olla mahdollsimman tukeva. Tukeva, paksumpi takakansi voi olla vaikka aaltopahvia, avattu ja pesty maitopurkki tai jonkin vanhan kirjan kansi. Muut kirjan lehdet ja etukansi voivat olla ohuempaa materiaalia, kuten mainoksia, kopiopaperia tai piirrustuspaperia. Kirjan lehtien ei tarvitse olla tismalleen saman kokoisia.

Joku voisi kurkata paperikeräykseen menevien paperien pinoa. Toinen voisi tarkistaa pahviroskiksen. Kannattaa katsoa myös kurkata kaappeihin jos sieltä löytyisi askartelumateriaaleja.

Meiltä löytyI tällaisiä:

Kun kirjan lehdet ovat kasassa on kirjan sidonnan vuoro.

1. Asettele kaikki kirjan lehdet päällekkäin, niin että yhdellä reunalla kaikki paperit osuvat tarkasti kohdikkain. Jätä paksumpi paperi/pahvi pinon alimmaiseksi.

2. Tee pinon tasaiselle sivulle reikä rei'ittimellä tai vaikka paksulla neulalla ja pujota läpi naru tai lanka. Tee solmu. Tee näin ainakin neljä sidosta. Pidä huolta, ettet sido narua liian tiukalle, sivujen pitää pystyä myös kääntymään.

3. Avaa ja sulje kirja muutaman kerran, ja tarkista, että sidonta toimii.

Näiden materiaalien lisäksi tarvitsette kirjatyöskentelyyn liimaa, sakset, erilaisia papereita sekä mitä vain kotoanne löytyviä askartelumateriaaleja ja kyniä. Jos haluatte maalata ja kaapista löytyy maaleja, niin niitäkin voi yhdistää kirjan tekoon. Voitte käyttää kierrätymateriaaleja kaikkiin tehtäviin tai yhdistellä niitä värillisiin pahveihin ja papereihin. Tärkeintä on kuitenkin tekeminen, ei materiaalit.

AUKEAMA 1

Keitä meidän kotona asuu?

Piirrä oma kuvasi kirjan ensimmäiselle aukeamalle. Kirjoita kuvan alle nimesi. Jos haluat, voit tietysti käyttää myös vaikka valokuvaa.

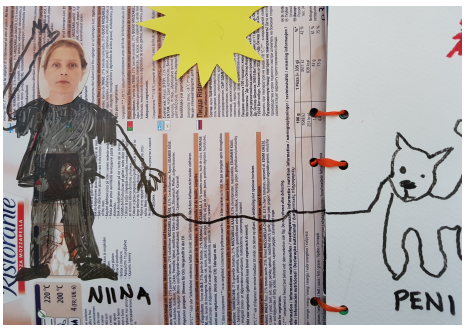

AUKEAMA 2

Kodin kuningas on ulko-ovi

Tämä kuningas päästää meidät avaimella kotiin ja ovikelloa soittavat ystävät kylään.

Ulko-oven takana on eteinen, jossa puetaan, etsitään avaimia, kiirehditään ja maataan päivästä väsyneenä eteisen matolla. Kaikkea tätä valvoo kuningas ulko-ovi. Mutta miltä se näyttää? Meidän ovi on täynnä sormenjälkiä. Siinä lukee “Muista avaimet” ja se on vahva, vanha ja viisas.

Millainen on teidän ovi? Tehkää tälle aukeamalle iso kuva ulko-ovesta. Millaisia värejä tai muotoja ovessa on? Millaisia yksityiskohtia? Haluaisitteko tehdä kuninkaalle kruunun tai kasvot? Onko sillä puhekupla? Haluatteko tehdä oven piirtämällä, maalaamalla tai paperista leikkaamalla? Onko ovi kiinni sivussa vai saako sen avattua?

Kun kuva ulko-ovesta on tehty menkää eteiseen istumaan ja katsokaa mitä ympärillä on. Lukekaa seuraava “Kapina eteisessä” -aukkotarina ääneen ja täyttäkää tyhjät paikat eteisestä löytyvillä esineillä ja asioilla. Tulostakaa tarina ja liimatkaa se kirjaan tai kirjoittakaa tarina suoraan kirjaan.

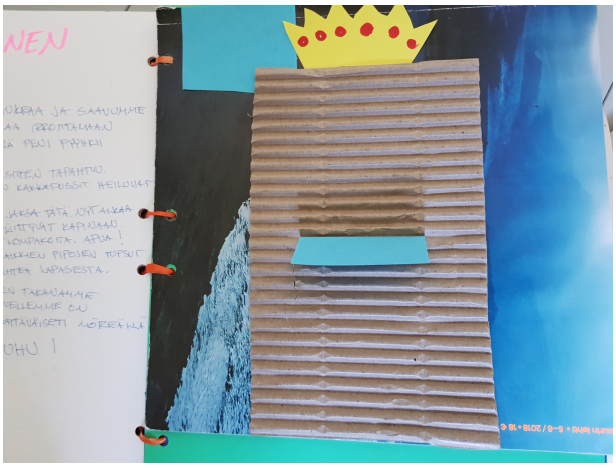

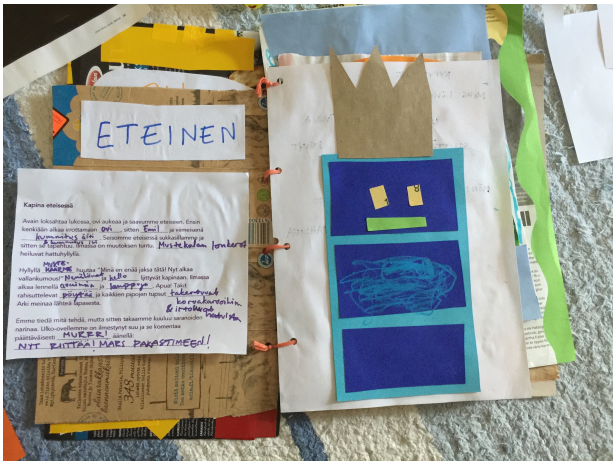

Kapina eteisessä

Avain loksahtaa lukossa, ovi aukeaa ja saavumme eteiseen. Ensin kenkiään alkaa irrottamaan _____, sitten _____ ja viimeisenä _____ . Seisomme eteisessä sukkasillamme ja sitten se tapahtuu. Ilmassa on muutoksen tuntu. _____ heiluvat hattuhyllyllä.

Hyllyllä _____ huutaa "Minä en enää jaksa tätä! Nyt alkaa vallankumous!" _____ ja _____ liittyvät kapinaan. Ilmassa alkaa lennellä _____ ja _____. Apua! Takit rahisuttelevat _____ ja kaikkien pipojen tupsut _____. Arki meinaa lähteä lapasesta.

Emme tiedä mitä tehdä, mutta sitten takaamme kuuluu saranoiden narinaa. Ulko-ovellemme on ilmestynyt suu ja se komentaa päättäväisesti _____ äänellä:
_____.

Aukkotarina:
Aukkotarina on tapa muokata tekstiä omaksi. Aukkotarinassa osa tekstistä jätetään tyhjäksi ja aukot täytetään itse. Voit kirjoittaa aukkotarinan itse tai voit ottaa valmiin tekstin ja poistaa sieltä sanoja, jotka korvaat omilla. Hauskaa on esimerkiksi kirjoittaa johonkin teemaan liittyviä sanoja lapuille, laittaa sanat vaikka myssyyn ja nostaa niitä sieltä sokkona aukkotarinan täytteeksi. Helpointa on valita aukkosanoiksi samaan sanaluokkaan kuuluvia sanoja. Joskus tekstin kirjaajan pitää käyttää hieman luovuutta ja taivuttaa sana tekstiin sopivaksi.

AUKEAMA 3

Eteisestä pääsee helposti kylpyhuoneeseen

Kun tullaan ulkoa kotiin pestään kylppärissä kädet. Isot ja pienet käpälät, kuraisella ilmalla pestään välillä koirankin tassut. Millaisia teidän kädet on? Onko ne isoja vai pieniä, samanlaisia vai erilaisia?

Jokainen perheenjäsen laittaa kätensä aukeamalle yksitellen ja joku toinen piirtää käsien ääriviivat. Jokaisen kädet ovat erilaiset ja erikokoiset. Ääriviivat voivat limittyä paperilla, kädet kohtaavat.

Käsien piirtämisen jälkeen ne pitää pestä. Käykää yhdessä pesemässä kädet ja miettikää miltä vesi tuntuu käsillä? Miltä saippua tuntuu? Entä pyyhe? Millaisia ääniä käsienpesuun liittyy? Entä tuoksuja? Miltä kädet näyttävät pesun jälkeen, onko eroa aiempaan?

Kirjoittakaa kaikki aistihavainnot sivulle. Kokeilkaa muodostuisiko havainnoista kertomus, vuoropuhelu vai merkitäänkö ne yksittäisiksi huomioiksi. Soljuisiko teksti sivulla niinkuin vesi? Nousisiko se höyryn tavalla alhaalta ylös?

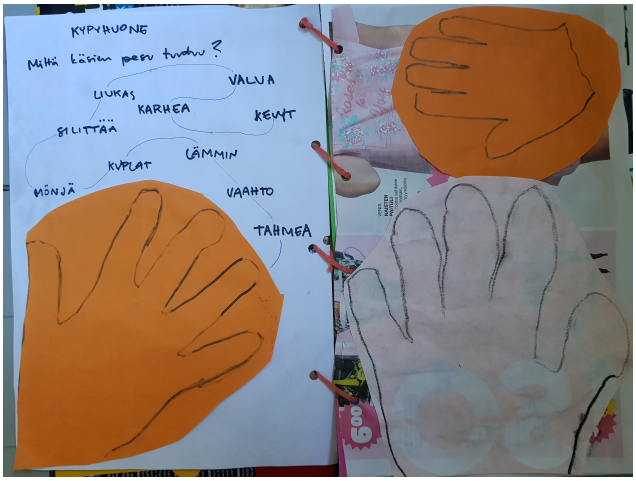

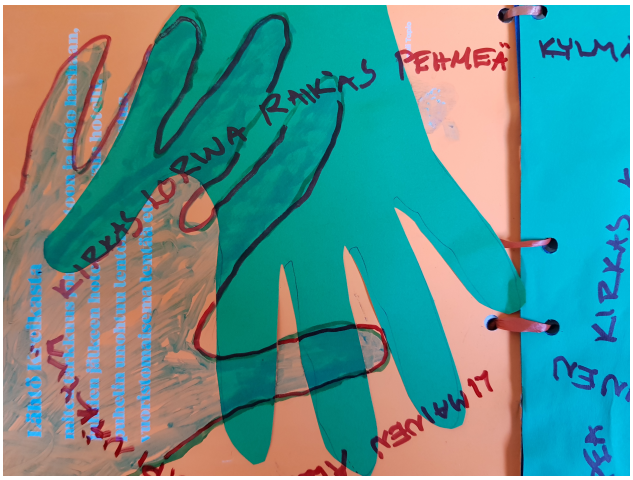

AUKEAMA 4

Hirveä nälkä!

Keräännymme kaikki ruokapöydän ympärille. Millainen pöytä teillä on? Onko se vihreä? Iso? Pieni ja pyöreä? Leikkaa paperista keskelle aukeamaa pöydän kansi.

Pöydän ympärillä kaikilla on paljon kerrottavaa päivän kulusta. Piirrä tai leikkaa pöydän kannen ympärille puhekuplia.

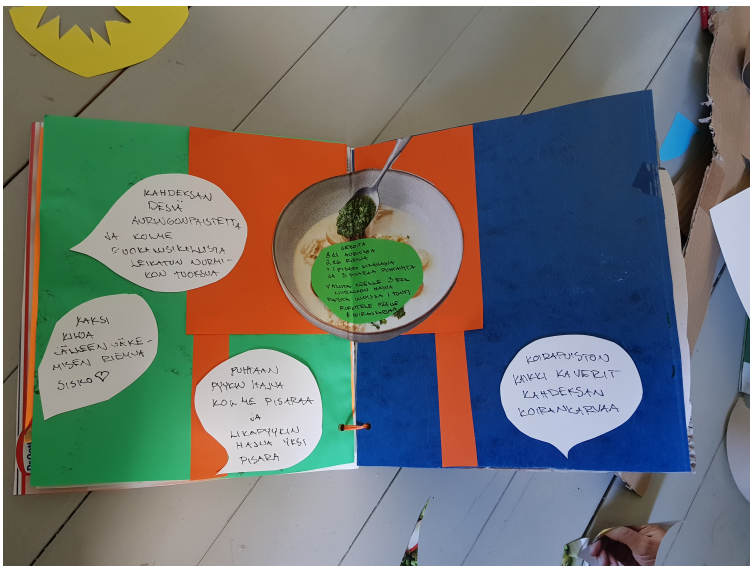

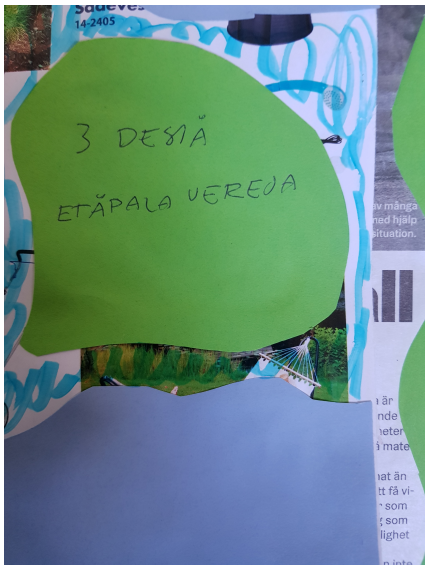

Kun pöytä ja puhekuplat ovat valmiita tehdään meidän päivästä resepti. Reseptissä aineksina käytetään sitä kaikkea mitä me tuomme ulkomaailmasta yhteiseen pöytään.

Kirjoittakaa puhekupliin millaisia aineksia kukin perheestä reseptiin laittaa. Tuotko tästä päivästä kaksi desilitraa iloa vai ruokalusikallisen päänsärkyä, hippusellisen väsymystä vai puoli litraa ystävyyttä?

Miten päivän resepti valmistetaan? Miten ainekset yhdistetään ja miten kypsennetään? Pitääkö hyvää kahvitaukoa hieman vaahdottaa, pihaleikkejä ja pissahätää vaivata yhteen vai olisiko hyvä jättää ihana tapaaminen ystävän kanssa hetkeksi uuniin hautumaan. Mitä reseptin lopputuloksena syntyy? Kirjoittakaa ohje pöydän kanteen.

AUKEAMA 5

Olohuone

Olohuoneeseen kutsutaan vieraat, ne ihan oikeat ystävät ja sukulaiset ja kaikki ne tyypit, joita katsomme ruudun takaa. Usein avataan telkkari, katsotaan pikkukakkosta tai uutisia, pelataan, maataan sohvalla selailemassa kännykkää tai lukemassa kirjaa.

Keitä te haluaisitte kutsua sohvallenne istumaan? Tupsahtaako ruudun takaa sohvallenne Elsa, Pekka Pouta tai Teemu Pukki? Olisiko kiva viettää aikaa naapurin Markuksen, jonkun koulukaverin tai Iso-Britannian kuningattaren kanssa? Jokainen perheenjäsen saa valita yhtä monta vierasta. Kirjoittakaa vieraslista paperille.

Tehkää kuva, jossa istutte yhdessä kotisohvalla vieraidenne kanssa. Voitte piirtää ja maalata. Tai löytyisikö jonkun kuva lehdestä? Voit leikata sen irti ja liimata.

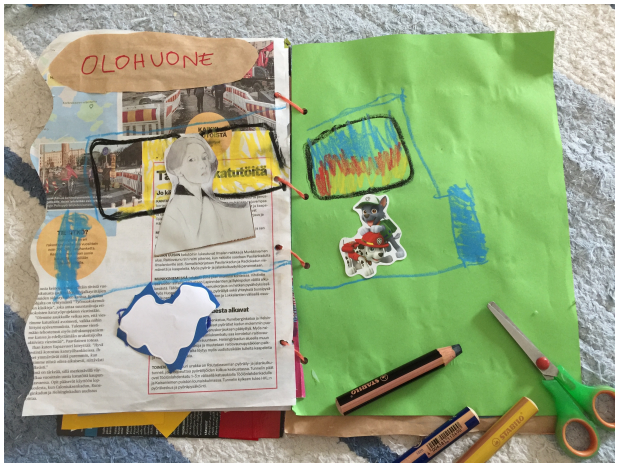

AUKEAMA 6

Mitä ulkona tapahtuu?

Valitkaa kodistanne ikkuna, jonka ääressä voitte viettää hetken. Piirrä aukeamalle niin iso ikkuna kun siihen mahtuu.

Katsokaa näkymää rauhassa ja kirjatkaa ylös mitä maisemassa tapahtuu. Kiinnittäkää huomiota yksityiskohtiin. Kirjatkaa listaanne mahdolliset ihmiset, eläimet, esineet, kasvit, säätila, värit, muodot ja liike. Mitä vielä voisi löytää? Varmistakaa vielä käymällä näkymä tarkasti läpi ylhäältä alas ettei mitään ole jäänyt huomaamatta.

Jatkoidea! Anna jonkun perheenjäsenen keksiä alla olevalla automaatilla hahmo, joka astuu näkymään ja keksikää yhdessä mitä sitten tapahtuisi.

Hahmoautomaatti

Ominaisuus	Vastaus
Nimi?	
Ikä?	
Muoto?	
Ääni?	
Lempiruoka?	

AUKEAMA 7

On aika käydä nukkumaan.

Jutelkaa millaisia unia olette nähneet tai siitä, millaisia unia haluaisitte nähdä. Ovatko unenne hyviä vai pahoja vai jotain siltä välillä? Ovatko ne hauskoja vai tylsiä, meneviä vai pysähtyneitä? Kirjoittakaa unia kuvaavia sanoja paperilapuille.

Sitten on riimibattlen aika! Ottakaa vuotellen sanalappuja ja haastakaa joku perheenjäsen keksimään sille rimmaava sana. Kirjatkaa riimiparit kirjaan.

Jos riimejä on vaikea keksiä voitte hakea apua verkon riimigeneraattoreista (esim. https://riimihaku.fi/)

Valitkaa riimittelyn jälkeen jokin riimipari ja tehkää sen pohjalta sarjakuva.

LOPUKSI

Vau! Nyt kirjanne on valmis. Haluatte ehkä kuvittaa kirjan kansia tai kirjoittaa takakanteen esittelytekstin, kirjata valmistumisen päivämäärän tai sitten jättää ne tyhjiksi.

Päättäkää lopuksi missä haluatte säilyttää omia kirjojanne. Meillä Meidän koti -kirja löysi paikkansa kirjahyllystä, josta se löytyy helposti myöhemminkin selailtavaksi.

Kirjaan jää yksi tyhjä aukeama joka kutsuu teitä tekemään siihen jotain itsekeksittyä vaikka heti tai palaamaan myöhemmin kirjan pariin.

Helsingin kaupunki on tukenut materiaalin tekemistä pika-avustuksella.

Helsinki
Helsingfors